

تکثیر گیاهان زینته و حفظ فضای سبز

هدی رضوانی پور

گزارش

شود. البته باید دقت کرد که شناسایی، اهلی کردن، جمع‌آوری بذرها و تولید نهال گونه‌های وحشی گیاهی کشور یک فعالیت کاملاً علمی و حرفه‌ای است که باید توسط سازمان‌های ذی‌ربط علمی و تخصصی انجام شود؛ چراکه در صورت غیرتخصصی انجام دادن این امر، نه تنها در به وجود آمدن منظرهای طبیعی نمی‌توانیم موفق عمل کنیم، بلکه از طرفی دست‌اندازی و دخالت غیرعلمی و غیرحرفه‌ای در طبیعت منجر به تخریب و فرسایش منابع زیستی و ژنتیکی کشور نیز خواهد شد.

گونه‌های بومی باید سازگار با منطقه انتخاب شوند

وی اضافه می‌کند: رقم‌هایی از گیاهان علفی، درختچه‌ها و درختان زینتی به‌طور پراکنده در روستاها، فضای سبز شهری و در ملک‌های شخصی وجود دارند که شناسایی، جمع‌آوری و تکثیر آن‌ها توسط صاحبان نهالستان‌ها می‌تواند برای دسترسی به رقم‌های بومی سازگار به‌عنوان قسمتی از منابع ژنتیکی ارزشمند کشور خیلی مفید باشد. در این ارتباط، باغ‌های گیاه‌شناسی، بانک‌های ژن و کلکسیون‌ها که توسط مؤسسات پژوهشی مدیریت می‌شوند به‌صورت هدفمند و در چارچوب وظایف خود می‌توانند نقش مفیدی داشته باشند.

این کارشناس نهالستان و گلخانه به استفاده از انواع مختلفی از این گونه‌های بومی که مناسب فضای سبز مناطق کویری به‌ویژه شهر سیرجان باشند اشاره کرده و اضافه می‌کند: بعضی از این گونه‌های بومی، پتانسیل زینتی شدن دارند و می‌توان به‌عنوان زیباسازی فضاهای سبز شهری از آن‌ها استفاده کرد. میخک کوهی، انواع مریم‌گلی، انواع لاله و لیونیوم از جمله این گیاهان بومی هستند که سازگاری بسیار بالایی برای استفاده در فضاهای سبز شهری به‌ویژه در مناطق کویری دارند. وی اضافه می‌کند: به‌منظور ایجاد و گسترش فضای سبز پایدار کم‌هزینه و سازگار با محیط، از گیاهان

تغییر اقلیم و گرمایش جهانی، افزایش دوره‌ها و شدت خشکسالی‌ها، همچنین کاهش شدید منابع آبی سبب شده که در همه نقاط جهان به‌ویژه در مناطق کم‌آب از جمله ایران راهکارهایی برای ایجاد فضای سبز و مدیریت آن به‌طور جدی و حرفه‌ای در نظر گرفته شود. یکی از روش‌های مؤثری که برای مدیریت چالش‌های یادشده از آن استفاده می‌شود توجه ویژه به استفاده از گونه‌های بومی در فضای سبز است. این گونه‌های بومی، پتانسیل زینتی شدن در فضاهای سبز شهری را دارند و برای سال‌های طولانی با شرایط آب‌وهوایی و خاکی هر منطقه سازگار شده و توانایی بسیار خوبی برای تحمل تنش‌ها دارند. به‌طوری‌که با استفاده از حداقل آب می‌توان از این گونه‌های بومی برای زینت فضاهای سبز شهری بهره جست.

تحقیقات بسیاری در حوزه زینتی کردن گونه‌های بومی در فضاهای سبز شهری انجام شده است. الهه پورمختار کارشناس فنی نهالستان و گلخانه و مشاور فضای سبز، گونه‌های بومی را مناسب‌ترین عناصر برای منظره‌سازی در فضای سبز می‌داند و می‌گوید: اصطلاح سازگاری در اکولوژی، یک اصطلاح زیست‌شناختی است. به این صورت که گونه گیاهی در یک شرایط رویشگاهی که دارای اقلیم خاصی بوده است، بتواند دوره زندگی خود را طی کرده و به‌طور طبیعی زادآوری نماید. بنابراین براساس این تعریف؛ گونه‌های بومی را می‌توان سازگارترین گیاهان به منطقه رویشی خود در نظر گرفت. توان رویش این گیاهان منطبق بر شرایط اقلیمی منطقه بوده و بدون محدودیت اتفاق می‌افتد. وی استفاده از گونه‌های بومی را یک راهکار مهم در حفظ تنوع زیستی کشور دانسته و خاطر نشان می‌کند: بازگشت به گونه‌های بومی در بخش منظرسازی کشور می‌تواند به‌عنوان یک راهکار در حفظ تنوع زیستی کشور محسوب